

Vec C-231/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

15. marec 2019

Vnútroštátny súd:

Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber)

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

15. marec 2019

Odvolateľka:

Blackrock Investment Management (UK) Limited

Odporcovia:

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

PRACOVNÝ DOKUMENT

UPPER TRIBUNAL (DRUHOSTUPŇOVÝ SÚD, SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO) [*omissis*]

(TAX AND CHANCERY CHAMBER) (ODDELENIE PRE DAŇOVÉ A MAJETKOVÉ SPORY)

V KONANÍ O ODVOLANÍ PROTI ROZHODNUTIU FIRST-TIER TRIBUNAL (SÚD PRVÉHO STUPŇA, SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO)

(TAX CHAMBER) (ODDELENIE PRE DAŇOVÉ SPORY)

[*omissis*]

MEDZI

BLACKROCK INVESTMENT MANAGEMENT (UK) LIMITED,

odvolateľka,

-a-

COMMISSIONERS FOR HER MAJESTY'S REVENUE AND CUSTOMS,

odporcovia,

UZNESENIE

[*omissis*]

TENTO SÚD ROZHODOL TAKTO:

1. Otázka uvedená v prílohe tohto uznesenia sa predkladá Súdному dvoru Európskej únie na rozhodnutie v prejudiciálnom konaní podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
2. Konanie vo veci sa prerušuje až do rozhodnutia Súdneho dvora o položenej otázke alebo do ďalšieho uznesenia.

PRÍLOHA

NÁVRH NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA PODANÝ NA SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

A. ÚVOD

1. Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) (ďalej len „**tento súd**“) týmto návrhom kladie Súdному dvoru Európskej únie (ďalej len „**Súdny dvor**“) otázku

týkajúcu sa uplatňovania článku 135 ods. 1 písm. g) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1) (ďalej len „**smernica o DPH**“). Článok 135 ods. 1 písm. g) oslobodzuje správu podielových fondov (ďalej len „**PF**“) od dane z pridanej hodnoty (ďalej len „**DPH**“) (ďalej len „**oslobodenie správy fondov**“).

2. Odvolateľka (ďalej len „**BlackRock**“) je predstaviteľkou skupiny na účely DPH, do ktorej patrí niekoľko spoločností pôsobiacich v oblasti správy fondov. Odporcovia sú Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (ďalej len „**Commissioners**“), vnútroštátny daňový orgán na účely DPH v Spojenom kráľovstve.
3. Spoločnosti BlackRock poskytuje služby spoločnosť BlackRock Financial Management Inc (ďalej len „**BFMI**“), americká spoločnosť z tej istej obchodnej skupiny. Spoločnosť BlackRock používa tieto služby na správu PF aj iných investičných fondov (ďalej len „**IIF**“). Je nesporné, že dodávka predstavuje jediné plnenie, ktoré spoločnosť BFMI poskytuje spoločnosti BlackRock.
4. Vnútroštátny súd rieši rozsiahlu problematiku týkajúcu sa toho, či a v akom rozsahu má spoločnosť BlackRock účtovať DPH v rámci mechanizmu prenesenia daňovej povinnosti v súvislosti s poskytovaním uvedených služieb. Táto otázka závisí od výkladu a uplatnenia oslobodenia správy fondov.
5. Tento súd (a v prvostupňovom konaní First-tier Tribunal) dospel k záveru, že poskytované služby predstavujú dodávku „správy“ v súlade s významom tohto pojmu v článku 135 ods. 1 písm. g) (ďalej len „**správčovské služby**“).
6. Súdnemu dvoru sa kladie otázka uvedená v plnom znení nižšie v časti G, ktorá sa týka toho, či sa má na účely článku 135 ods. 1 písm. g) protihodnota, ktorú spoločnosť BlackRock vypláca za správčovské služby, pomerne rozdeliť tak, aby odrážala *rozsah*, v akom sú tieto služby použité na správu PF, resp. IIF. Pokiaľ sa má protihodnota pomerne rozdeliť, správčovské služby by boli oslobodené od dane v rozsahu, v akom sú použité na správu PF. Pokiaľ však také pomerne rozdelenie nie je prípustné, Súdny dvor by mal poskytnúť usmernenie v súvislosti s tým, na základe čoho sa má za okolností prejednávanej veci určiť, či je oslobodenie správy fondov možné (alebo nemožné).

B. SKUTKOVÝ STAV

7. Boli zistené tieto skutkové okolnosti:
  - a) V rámci spoločnosti BlackRock sú osobami zodpovednými za správu fondov portfólioví manažéri. Správa investícií prebieha v cykle pozostávajúcom z analýzy, prijatia rozhodnutia, uskutočnenia obchodu a následného vyrovnaní a zaúčtovania.

- b) Správcovské služby sú poskytované cez softvérovú platformu známu pod názvom Aladdin a pozostávajú z kombinácie hardvérových, softvérových a ľudských vstupov.
- c) Funkcie platformy Aladdin pokrývajú celý investičný cyklus. Platforma Aladdin poskytuje portfóliovým manažérom vo všeobecnosti analýzu výkonnosti a rizika a monitoring, ktoré sú zamerané na uľahčenie prijímania rozhodnutí o investíciách, sleduje súlad s právnymi predpismi a umožňuje portfóliovým manažérom uskutočňovať rozhodnutia o obchodoch.
- d) Spoločnosť BlackRock spravuje celú škálu rozličných fondov, z ktorých niektoré sú PF a niektoré IIF.
- e) Spoločnosť BlackRock používa správcovské služby na správu PF aj IIF.
- f) Väčšinu fondov, pri správe ktorých v súčasnosti spoločnosť BlackRock používa správcovské služby, tvoria IIF, a to tak z hľadiska počtu fondov, ako aj z hľadiska hodnoty spravovaných aktív.
- g) Spoločnosť BFMI poskytuje správcovské služby aj iným správcom fondov (tretím stranám), z ktorých niektorí spravujú najmä PF.

C. RELEVANTNÉ PRÁVO ÚNIE

8. Článok 131 smernice o DPH stanovuje:

„Oslobodenia od dane ustanovené v kapitolách 2 až 9 sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia Spoločenstva a v súlade s podmienkami, ktoré členské štáty stanovujú na účely zabezpečenia správneho a jednoznačného uplatňovania tohto oslobodenia od dane a na účely predchádzania akýmkoľvek možným daňovým únikom, vyhýbaniu sa dani alebo zneužitiu dane.“

9. Článok 135 ods. 1 smernice o DPH v rozsahu relevantnom pre prejednávanú vec stanovuje:

„1. Členské štáty oslobodia od dane tieto transakcie:

...

- g) správa podielových fondov, ako ich definovali členské štáty...“*

D. RELEVANTNÉ VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

10. § 31 ods. 1 Value Added Tax Act 1994 (zákon o dani z pridanej hodnoty z roku 1994, ďalej len „VATA“) v rozsahu relevantnom pre prejednávanú vec stanovuje:

„1. Dodávka tovarov alebo služieb je oslobodená od dane, pokiaľ sa na ňu vzťahuje opis uvedený v prílohe 9...“

11. Príloha 9 VATA obsahuje v položke 9 skupiny 5, „správa“, zoznam konkrétnych investičných subjektov a jednotlivých typov fondov. Ide o subjekty a typy fondov, ktoré Spojené kráľovstvo považuje za podielové fondy.

E. STANOVISKÁ ÚČASTNÍKOV KONANIA

1. Stanovisko spoločnosti BlackRock

12. Odpoveď na otázku, či je pomerné rozdelenie možné, závisí od správneho výkladu článku 135 ods. 1 písm. g) smernice o DPH.
13. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že oslobodenia upravené v smernici o DPH sa majú vykladať reštriktívne, nie však spôsobom, ktorý by ich zbavoval zamýšľaného účinku: rozsudok Skatteverket/PFC Clinic AB (C-91/12, EU:C:2013:198, bod 23).
14. Pri výklade článku 135 ods. 1 písm. g) sa má príslušné ustanovenie vykladať „s osobitným zreteľom na ratio legis oslobodenia, ktoré stanovuje“: rozsudok Abbey National plc/Customs & Excise Commissioners (C-169/04, EU:C:2006:289, bod 59) (ďalej len rozsudok „**Abbey National**“).
15. Súdny dvor už poskytol podrobné usmernenie v súvislosti s účelom oslobodenia správy fondov:
  - a) PF sú systémy kolektívneho investovania vhodné pre malých investorov. Cieľom oslobodenia správy fondov je uľahčiť malým investorom investovanie a zabezpečiť daňovú neutralitu spoločného systému DPH, pokiaľ ide o výber medzi priamym investovaním do cenných papierov a investovaním prostredníctvom podniku kolektívneho investovania: rozsudok Abbey National (bod 62).
  - b) Zo zásady daňovej neutrality vyplýva, že subjekty musia mať možnosť zvoliť si organizačný model, ktorý im z prísne ekonomického hľadiska najviac vyhovuje, bez toho, aby podstupovali riziko, že ich plnenia budú vylúčené z oslobodenia správy fondov: rozsudky Abbey National (bod 68) a GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH/Finanzamt Bayreuth (C-275/11, EU:C:2013:141, bod 31).
  - c) Oslobodenie správy fondov je vymedzené v závislosti od povahy poskytovaných služieb, a nie v závislosti od poskytovateľa alebo príjemcu služby: rozsudok Abbey National (bod 66).
16. Účel oslobodenia správy fondov sa dá dosiahnuť len pomocou pomerného rozdelenia.

17. Bez pomerného rozdelenia je účel oslobodenia zmarený z nasledujúcich dôvodov:
- a) Možnosť uplatnenia oslobodenia je náhodná a určuje ju mix fondov spravovaných príjemcom služieb. Správcovské služby sú z oslobodenia vylúčené jednoducho preto, že príjemcovia týchto služieb sú organizovaní tak, že spravujú PF aj IIF, hoci Súdny dvor výslovne uznal, že štruktúra organizácie by nemala viesť k tomuto výsledku [pozri bod 15 písm. b) vyššie].
  - b) Oslobodenie je obmedzené v závislosti od osoby, ktorá je príjemcom služieb, a nie od použitia, na ktoré sú služby určené, čo má za následok narušenie hospodárskej súťaže. Súdny dvor opäť výslovne odmietol pokusy o obmedzenie oslobodenia takýmto spôsobom [pozri bod 15 písm. c) vyššie].
  - c) Vyplývajú z toho nepredvídateľné výsledky pre ďalších správcov fondov a investorov. Napríklad jediné plnenie sa môže opakovať meniť z oslobodeného na štandardne zdanené (a naopak) v závislosti od toho, ako sa mení objem a hodnota PF a IIF spravovaných príjemcom týchto služieb. Okrem toho správcovia fondov môžu manipulovať svoju podnikovú a organizačnú štruktúru tak, aby dosiahli oslobodenie IIF, a to tým, že budú spravovať niektoré IIF pod tým istým subjektom ako PF.
18. Navyše pomerné rozdelenie v závislosti od použitia nie je v rámci smernice o DPH novým konceptom. Súdny dvor už totiž uznal, že pomerné rozdelenie môže byť potrebné na to, aby bolo účinné oslobodenie spojené so spoločným znášaním nákladov podľa článku 132 ods. 1 písm. f): rozsudok EK/Luxemburské veľkovojsvodstvo (C-274/15, EU:C:2017:333) (ďalej len rozsudok „Luxembursko“).
19. Oslobodenie spojené so spoločným znášaním nákladov podľa článku 132 ods. 1 písm. f) závisí od toho, či sú služby poskytované nezávislou skupinou osôb (ďalej len „NSO“) jej členom „priamo potrebné“ na činnosť vykonávanú určitým členom, ktorá nie je hospodárskou činnosťou, alebo na ním uskutočňované dodávky, ktoré sú oslobodené od DPH. Za okolností, keď NSO poskytne členovi služby, ktoré použije na účely hospodárskej i nehospodárskej činnosti, ktorú vykonáva, alebo na uskutočnenie zdaniteľných i oslobodených plnení (akými sú výdavky použité na prevádzkové náklady), Súdny dvor uvádza, že protihodnota, ktorú člen zaplatí NSO, by mala byť pomerne rozdelená, pričom oslobodenie sa uplatní spôsobom odrážajúcim rozsah, v akom sú služby poskytované členovi „priamo potrebné“ na nezdaniteľnú činnosť, ktorú vykonáva: rozsudok Luxembursko (body 53 a 54).
20. Nakoniec treba poukázať na to, že to neplatí pre vyňatie jednej zložky zo súhrnného plnenia a uplatnenie odlišnej sadzby na túto zložku. Súdny dvor uznal, že taký postup by (vo všeobecnosti) neodrážal obchodnú realitu, čím by narušal riadne fungovanie systému DPH: rozsudok Stadion Amsterdam/Staatssecretaris

van Financien (C-463/16, EU:C:2018:22, bod 22). V prejednávanej veci pomerne rozdelenie jednak odráža obchodnú realitu a jednak podporuje obchodne realistické rozdelenie práce a zdrojov.

2. Stanovisko Commissioners

21. Jediné súhrnné plnenie, ktoré sa prevažne používa na zdaniteľnú správu IIF, nie je možné pomerne rozdeliť. Naopak, v plnom rozsahu podlieha dani.
22. Všeobecné pravidlo spočíva v tom, že na jediné súhrnné plnenie sa uplatní jednotná sadzba dane. Jediné výnimky z tohto pravidla sa uplatnia v prípade, že právne predpisy Únie jasne stanovujú odlišné zaobchádzanie; pozri rozsudok Talacre Beach (C-251/05), ktorý sa týka nulovej sadzby, a rozsudok Komisia/Francúzsko (C-94/09), ktorý sa týka podmienok, za akých môže členský štát uplatniť zníženú sadzbu na osobitné činnosti.
23. Umožniť pomerne rozdelenie v prípade, že sa jediné plnenie používa na dva účely, by bolo v rozpore s predchádzajúcou judikatúrou Súdneho dvora. V rozsudku Stadion Amsterdam (C-463/16) Súdny dvor nedávno potvrdil, že jediné plnenie, ktoré sa skladá z dvoch odlišných zložiek, sa musí zdať len sadzbou DPH uplatniteľnou na toto jediné plnenie, ktorá sa určí na základe toho, akej sadzbe DPH podlieha hlavná zložka. Platí to aj v prípade, že na jednu z dvoch zložiek by sa vzťahovala znížená sadzba DPH, keby išlo o samostatné plnenie.
24. Umožniť pomerne rozdelenie v prípade, že sa jediné plnenie používa na dva účely, by bolo tiež v rozpore s cieľom judikatúry týkajúcej sa súhrnných plnení. Dve zložky sa považujú za jediné plnenie len vtedy, keď to platí z hospodárskeho hľadiska a oddelenie zložiek by bolo umelé. Nemá zmysel konštatovať, že ide o jediné plnenie z hospodárskeho hľadiska, a napriek tomu rozčleniť protihodnotu uplatnením pomerneho rozdelenia. Mohlo by to narušiť fungovanie systému DPH.
25. Navyše keby bolo umožnené pomerne rozdelenie za okolností prejednávanej veci, vyvolalo by to praktické problémy. Keby bolo pomerne rozdelenie založené na aktívach spravovaných vo fondoch v správe spoločnosti BlackRock, zodpovednosť za dodávku by sa neustále menila v závislosti od hodnoty PF a IIF, ktoré spravuje.
26. Na stanovisku daňových orgánov Spojeného kráľovstva nič nemezí zásada daňovej neutrality, lebo ide o výkladovú zásadu, ktorá nemôže prevážiť nad všeobecným pravidlom práva v oblasti DPH, podľa ktorého jedinému plneniu prináleží jednotné zaobchádzanie z hľadiska DPH. V každom prípade jediného súhrnného plnenia totiž uplatnenie zaobchádzania s hlavnou zložkou na účely DPH na celé plnenie vedie k tomu, že s vedľajšou zložkou sa na účely DPH zaobchádza inak, než keby bola samostatným plnením. Taký je však účinok doktríny jediných súhrnných plnení; pozri uznesenie Purple Parking/Airparks (C-117/11).

27. Na stanovisku daňových orgánov Spojeného kráľovstva nič nemení ani rozsudok Súdneho dvora Komisia/Luxembursko (C-274/15). Išlo o konanie pre nesplnenie povinnosti v súvislosti s oslobodením skupín so spoločným znášaním nákladov podľa článku 132 ods. 1 písm. f) smernice o DPH, a nie o návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa konkrétnych skutkových okolností veci prejednávanej vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor na nijakom mieste svojho rozsudku neuvádza, že sa zaoberá jediným plnením poskytnutým skupinou so spoločným znášaním nákladov alebo že by podľa neho protihodnota za také jediné plnenie mala byť pomerne rozdelená v závislosti od použitia.

F. DÔVODY PODANIA NÁVRHU NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA

28. V **prílohách 1 a 2** tohto návrhu sa nachádzajú príslušné rozhodnutia tohto súdu (Upper Tribunal) z 20. decembra 2018 a rozhodnutie First-tier Tribunal z 15. augusta 2017.
29. Vnútroštátny súd poukazuje na to, že síce existuje všeobecná zásada, podľa ktorej by jediné súhrnné plnenie malo byť zdanené jednotnou sadzbou, táto zásada však sama osebe nie je v tejto veci určujúca. Nejde o to, či sa na jednotlivé zložky jediného súhrnného plnenia môžu uplatniť rozdielne sadzby. Naopak, ide o výklad samotného článku 135 ods. 1 písm. g): či sa má správne vykladať v tom zmysle, že si vyžaduje pomerne rozdelenie protihodnoty za jediné plnenie na základe použitia.
30. V rozsudku Luxembursko Súdny dvor podľa všetkého uvádza, že pri uplatňovaní článku 132 ods. 1 písm. f) smernice o DPH by mohlo byť vhodné pomerne rozdeliť jediné plnenie na zložky oslobodené od dane a zdaniteľné zložky. Pokiaľ Súdny dvor prijal pomerne rozdelenie v závislosti od použitia na účely určenia rozsahu jedného oslobodenia, musí byť otvorený tvrdeniu, že také pomerne rozdelenie by sa mohlo uplatniť na ďalšie oslobodenia, najmä tie, ktoré závisia od použitia konkrétneho plnenia.
31. Rozsudok Luxembursko však v prejednávanej veci neposkytuje nijaké jasné usmernenia. Zdá sa, že názory, ktoré Súdny dvor vyjadril, pokiaľ ide o pomerne rozdelenie v súvislosti s oslobodením od dane pri spoločnom znášaní nákladov, sú založené na praktickosti, a nie na zásade alebo na účele.
32. Na záver vnútroštátny súd konštatuje, že je možné, že článok 135 ods. 1 písm. g) sa má správne vykladať v tom zmysle, že umožňuje pomerne rozdelenie protihodnoty za jediné plnenie v oblasti správcovských služieb na základe toho, či sa tieto služby použili na správu PF alebo IIF. Rovnako je však možné, že také pomerne rozdelenie nemožno uplatniť a že jediné plnenie sa musí zdaňovať podľa toho, na čo sa prevažne alebo hlavne používa.
33. Vnútroštátny súd sa teda domnieva, že za okolností, keď sa služby používajú na správu PF aj IIF, nedokáže úplne spoľahlivo určiť správny prístup k výkladu

článku 135 ods. 1 písm. g) a nejde o *acte clair*, pričom vyriešenie tejto otázky výkladu je nevyhnutné na rozhodnutie prejednávaneho sporu.

G. PREJUDICIÁLNA OTÁZKA

34. Na základe toho tento súd kladie Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Má sa článok 135 ods. 1 písm. g) smernice Rady 2006/112/ES v situácii, keď poskytovateľ, ktorý je treťou stranou, poskytuje jediné plnenie správcovských služieb v zmysle uvedeného článku správcovi fondu, ktorý ho používa na správu podielových fondov (PF) i na správu iných fondov, ktoré nie sú podielové (IIF), vykladať v tom zmysle, že:

- a) ide o jediné plnenie, na ktoré sa uplatní jednotná sadzba dane? Ak áno, ako sa má táto jednotná sadzba určiť? Alebo
- b) má sa protihodnota za toto jediné plnenie pomerne rozdeliť v závislosti od použitia správcovských služieb (napríklad podľa hodnoty prostriedkov spravovaných v rámci PF, resp. IIF), takže časť jediného plnenia bude oslobodená od dane a časť bude dani podliehať?

[omissis]

15. marca 2019